

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Фітотерапевтичні і гомеопатичні засоби

Галузь знань	22 «Охорона здоров'я»	Викладачі
Шифр та назва спеціальності	226 «Фармація, промислова фармація»	
Назва освітньо-професійної програми	«Фітотерапевтичні і гомеопатичні засоби»	
Рівень вищої освіти	другий (магістерський) (освітньо-професійний)	
Статус навчальної дисципліни (обов'язкова, вибіркова)	вибіркова	
Форма навчання	очна заочна	1-ий ряд: зав.кафедри, д.фарм.н., проф. Давтян Л.Л.; д.фарм.н., проф., Коритнюк Р.С.; д.фарм.н., проф. Дроздова А.О. 2-й ряд: к.фарм.н., ст. викл. Оліфірова Т.Ф., доцент; доц., к.м.н. Наумова М.І.

Загальна інформація про дисципліну

<p>Анотація до дисципліни</p>	<p>Вибіркова дисципліна «Фітотерапевтичні і гомеопатичні засоби» належить до циклу дисциплін професійно-орієнтованої підготовки фахівців спеціальності «Фармація, промислова фармація». Програма вибіркової дисципліни «Фітотерапевтичні і гомеопатичні засоби» складена відповідно до навчального плану додипломної підготовки фахівців другого (магістерського) рівня вищої освіти для спеціальності «Фармація, промислова фармація». Дисципліна «Фітотерапевтичні і гомеопатичні засоби» передбачає вивчення теоретичних основ створення фітотерапевтичних і гомеопатичних лікарських засобів різних рецептур із лікарської рослинної сировини і сировини різного походження, приготування різних форм фітотерапевтичних і гомеопатичних засобів, призначених для лікування і профілактики захворювань різних нозологічних груп. Необхідність ознайомлення студентів з даними питаннями обумовлена особливостями сучасної фармацевтичної допомоги. У сучасній клінічній медицині роль фітотерапії як комплементарного методу прогресивно зростає. Це зумовлено, насамперед, незначною токсичністю і біологічною безпечністю для організму більшості рослинних засобів, а також специфічними особливостями їх активності: значною широтою терапевтичного спектра, поступовістю нарощування клініко-фармакологічного ефекту, комплексністю впливу на різні механізми патологічного процесу, відносно нечастими проявами негативних, зокрема, алергічних реакцій навіть в умовах їх тривалого застосування. Ці особливості визначають роль фітотерапії та її засобів у тривалому амбулаторному лікуванні пацієнтів із хронічними захворюваннями, на етапі післястаціонарного відновлювального лікування, а також у санаторно-курортних умовах. Вивчення основ застосування гомеопатичних засобів спрямує мислення студентів у наданні альтернативної лікувальної і профілактичної допомоги пацієнтам. Вивчення дисципліни розширить обізнаність студентів у напрямках, близьких до їх майбутньої спеціальності, започаткує ознайомлення студентів із фітотерапією і гомеопатією, як науками, а також способами їх екстемпорального приготування і промислового виробництва. Важливим аспектом викладання даної дисципліни є зв'язок із знаннями з таких дисциплін, як фармакогнозія, технологія лікарських форм, фармакологія та фармакотерапія і глибше опанувати відомостей про можливості використання лікарських рослин, фітозасобів і гомеопатичних засобів в терапії, курортології, бальнеології, косметології, ароматерапії.</p> <p>Вибіркова дисципліна «Фітотерапевтичні і гомеопатичні засоби» буде сприяти формуванню у студентів теоретичних знань з питань диференційованого підходу до фітотерапевтичних і гомеопатичних засобів, раціонального їх застосування для профілактики і лікування пацієнтів з різними захворюваннями і різними за віком. Одержані знання допоможуть майбутнім спеціалістам надавати кваліфіковану консультацію при виборі ефективних і безпечних фітотерапевтичних і гомеопатичних засобів, а також відповідати потребам сьогодення щодо спеціалістів нового типу з високим рівнем знань, як за основною спеціальністю, так і компетентних в суміжних галузях. У програмі знайшли відображення також питання практичної фітотерапії і гомеопатії, зокрема принципи приготування фітотерапевтичних і гомеопатичних засобів лікувального і профілактичного спрямування і їх застосування.</p>
<p>Мета дисципліни</p>	<p>Метою вивчення дисципліни «Фітотерапевтичні і гомеопатичні засоби» є формування цілісного уявлення про можливості і принципи наукової фітотерапії і гомеопатії, форми і методи народної і альтернативної медицини, розуміння ролі рослин і різної сировини для гомеопатичних засобів у науковій та народній медицині, а також можливості інтеграції фітотерапії і гомеопатії з сучасними офіційними методами лікування. Метою викладання вибіркової дисципліни «Фітотерапевтичні і гомеопатичні засоби» є ознайомлення студентів з засобами різного напрямку дії, найпоширенішими видами захворювань та їх лікуванням, що сприятиме наданню кваліфікованої допомоги у виборі раціональних, ефективних і безпечних фітотерапевтичних і гомеопатичних засобів для лікування і профілактики різноманітних захворювань організму.</p>

<p>Компетентності, формуванню яких сприяє дисципліна</p>	<ul style="list-style-type: none"> ● загальні: <ul style="list-style-type: none"> КЗ 1. Здатність діяти соціально відповідально та громадянсько свідомо. КЗ 2. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях. КЗ 3. Прагнення до збереження навколишнього середовища. КЗ 4. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу; здатність вчитися і бути сучасно навченим. КЗ 5. Атмосфера підприємництва, здатність виявляти ініціативу. КЗ 6. Знання та розуміння предметної області та розуміння професії. КЗ 7. Здатність до адаптації та дії у новій ситуації. КЗ 8. Здатність спілкуватися рідною мовою як усно, так і письмово, здатність спілкуватися другою мовою. КЗ 9. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій. КЗ 10. Здатність до вибору стратегії спілкування, здатність працювати в команді. КЗ 11. Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт. КЗ 12. Здатність проведення досліджень на відповідному рівні. ● спеціальні (фахові, предметні): спеціальні (фахові, предметні): <ul style="list-style-type: none"> КФ 1. Здатність використовувати у професійній діяльності знання нормативно-правових, законодавчих актів України та рекомендацій належних фармацевтичних практик. КФ 2. Здатність здійснювати діяльність з розробки і оформлення документації щодо чіткої визначеності технологічних процесів приготування та виробництва ЛЗ відповідно до правил належних практик. КФ 13. Здатність здійснювати діяльність зі складання, розробки і оформлення документації щодо приготування, застосування фітотерапевтичних і гомеопатичних засобів; КФ 16. Здатність здійснювати фармацевтичну опіку при відпуску фітотерапевтичних і гомеопатичних лікарських засобів з обґрунтованим поясненням щодо застосування, сумісності і зберігання.
<p>Результати навчання</p>	<p>Інтегративні кінцеві програмні результати навчання, формуванню яких сприяє вибіркова дисципліна:</p> <ul style="list-style-type: none"> ☐ Ідентифікація майбутньої професійної діяльності як соціально значущої для здоров'я людини. ☐ Реалізація професійної діяльності на основі загальних знань основних етапів становлення та розвитку фармацевтичної індустрії в Україні та країнах світу, практичних підходів до організації забезпечення ЛЗ населення та закладів охорони здоров'я. ☐ Аргументація прийняття рішень у стандартних професійних ситуаціях. ☐ Формування базових знань та набуття практичних навичок для подальшого вивчення фахових навчальних дисциплін. <p>Результати навчання для дисципліни:</p> <ul style="list-style-type: none"> ☐ Проводити професійну діяльність у соціальній взаємодії, що базується на гуманістичних і етичних засадах; ідентифікувати майбутню професійну діяльність як соціально значущу для здоров'я людини. ☐ Застосовувати знання з загальних та фахових дисциплін у професійній діяльності. ☐ Використовувати результати самостійного пошуку, аналізу та синтезу інформації з різних джерел для рішення типових завдань професійної діяльності. ☐ Аргументувати інформацію для прийняття рішень, нести відповідальність за них у стандартних і нестандартних професійних ситуаціях; дотримуватися принципів деонтології та етики у професійній діяльності. ☐ Виконувати професійну діяльність з використанням креативних методів та підходів. ☐ Здійснювати професійну діяльність використовуючи довідкову наукову літературу, інформаційні технології, «Інформаційні

	<p>бази даних», системи навігації, Internet-ресурси, програмні засоби та інші інформаційно-комунікаційні технології.</p> <ul style="list-style-type: none"> ☐ Використовувати методи оцінювання показників якості діяльності; виявляти резерви підвищення ефективності праці. ☐ Аналізувати інформацію, отриману в результаті наукових досліджень, узагальнювати, систематизувати й використовувати її у професійній діяльності. ☐ Планувати та реалізовувати професійну діяльність на основі нормативно-правових актів України та рекомендацій належних фармацевтичних практик. ☐ Набувати навичок щодо організації технологічного процесу у промислових умовах. ☐ Об'єктивно використовувати передовий зарубіжний досвід фармацевтичних виробників. ☐ Знати вимоги GMP, GPP, інших належних фармацевтичних практик та нормативних документів (наказів, настанов тощо) щодо розробки та приготування лікарських засобів.
Обсяг дисципліни	Загальний обсяг дисципліни: 3 кредити ЄКТС (90 годин). В тому числі: лекції – 10 год (очна форма), 4 год (заочна форма), практичні заняття – 40 год (очна форма), 12 год. (заочна форма), самостійна робота – 40 год. (очна форма), 74 год. (заочна форма)
Форма підсумкового контролю	залік
Терміни викладання дисципліни	Дисципліна викладається у 3-му семестрі

Інформація про консультації

Щодня у листопаді-грудні 2020 січні 2021 року з 09.00 до 15.30 в онлайн режимі за винятком неділі

Програма дисципліни

Назви тем		Зміст тем
1	Поняття про фітотерапію, її значення і місце в сучасній медицині. Історія розвитку, організація та загальні питання фітотерапії. Основні принципи і завдання сучасної фітотерапії.	Поняття про фітотерапію. Основні положення сучасної фітотерапії. Основні принципи і завдання сучасної фітотерапії. Сучасні проблеми фітотерапії. Переваги і недоліки фітотерапевтичних засобів. Фармакотерапевтична класифікація лікарських рослин. Значення та роль курсу в практичній діяльності провізора. Правила складання рецептури зборів та чаїв, методи їх аналізу. Сучасний стан виробництва вітчизняних фітопрепаратів та дієтичних добавок. Основні історичні етапи розвитку фітотерапії, її роль і місце в сучасній лі-карській практиці. Історична спадщина, фармакогнозія і фітохімія, фармакологія, патофізіологія, біофізика, психотерапія, лікарський досвід. Сучасні уявлення про механізми дії фітотерапії.

Додаток до Положення про розробку силабусів навчальних дисциплін (для магістратури)

2	Основні ресурси фітотерапії. Правила Способи стабілізації ЛРС. Зберігання і контроль якості ЛРС. Стандартизація ЛРС і фітозасобів, види АНД на ЛРС.	Сировинна база ЛР: дикорослі і культивовані лікарські рослини. Охорона дикорослих лікарських рослин. Правила раціональної заготівлі ЛРС різних морфологічних груп. Первинна переробка ЛРС. Способи сушіння, консервації і стабілізації ЛРС. Зберігання і контроль якості ЛРС. Стандартизація ЛРС і фітозасобів, види АНД на ЛРС.
3	Біологічно активні речовини лікарських рослин. Взаємозв'язок між хімічним складом і фармакологічною дією ЛРС.	Біологічна і фармакологічна характеристика лікарських рослин. Речовини первинного та вторинного синтезу. Вуглеводи, полісахариди, вітаміни, органічні кислоти, ефірні олії, гіркоти. Рослинні глікозиди та їх практичне значення. Сапоніни. Серцеві глікозиди. Фенольні сполуки: прості феноли та їх глікозиди, кумарини, хромони, флавоноїди, таніди, антраценпохідні, лігнани, флаволігнани. Алкалоїди, основні їх представники та рослинні джерела. Значення мікроелементів у життєдіяльності людини. Патологічні процеси, пов'язані з дефіцитом мікроелементів. Рослини як джерела водорозчинних і жиророзчинних вітамінів та мікроелементів.
4	Отруйні і сильнодіючі рослини у терапії різних захворювань	Отруйні і сильнодіючі рослини. Відомості про отруйні властивості деяких лікарських рослин. Класифікація рослин за ступенем токсичності. Діагностика отруйних домішок у фітозасабах. Правила запобігання отруєнь лікарськими рос-линами. Принципи надання допомоги при отруєннях рослинами. Значення фітотерапії при отруєннях.
5	Лікарські форми з рослинної сировини та їх технологія	Особливості екстрагування біологічно активних речовинз ЛРС. Ступінь подрібнення рослинної сировини. Основні лікарські форми з рослин з рідким дисперсним середовищем (настій, відвар, напар, мацерат. настойка, екстракт, лінімент), з пластично-пружним середовищем (мазі, супозиторії) та тверді (порошки, гранули, таблетки). Правила виготовлення та використання на-стойок, відварів, чаїв, напарів, лікувальних ванн у стаціонарних, амбулаторно-поліклінічних, санаторно-курортних установах, а також у домашніх умовах. Фітозасоби для інгаляцій, полоскань і зовнішнього застосування. Офіційні та неофіційні лікарські рослини і збори як основні об'єкти фітотерапії. Методи аналізу ЛРС.
6	Способи використання фітозасобів	Загальні вимоги до проведення фітотерапії. Дозування фітозасобів залежно від віку. Специфіка формування алгоритму фітотерапії. Особливості застосування фітотерапії у педіатричній та геріатричній практиці. Поняття про ароматерапію, фітодієтику, фітокосметику, фітодизайн.
7	Принципи формування фітокомпозицій. Фітозасоби загальної дії	Загальні підходи до формування фітокомпозицій. Роль хімічного складу рослин у визначенні структури фітокомпозицій заданої терапевтичної дії. Загальні відомості про рослини з адаптогенною, імуномодулюючою та де-пуративною дією. Лікарські рослини як джерела вітамінів і мікроелементів. Використання фітозасобів з антиоксидантними властивостями. Особливості фітодієтики при забрудненні навколишнього середовища радіоактивними нуклідами. Рослини, які сприяють виведенню радіонуклідів з організму.
8	Загальні принципи застосування фітотерапії. Показання та протипоказання до включення фітозасобів у комплексне лікування хво-рих різного профілю	Показання та протипоказання до включення фітозасобів у комплексне лі-кування хворих різного профілю. Принципи застосування фітотерапії: етапність, комплексність (поєднання фітотерапії з іншими методами і засобами), системність, індивідуалізація, тривалість і безперервність, поступовість, безпечність.
9	Лікарські рослини і лікарська рослинна сировина, які впливають на	Імуномодулятори I та II групи. Офіційні та неофіційні лікарські рослини, що впливають на імунітет.

	імунітет.	
10	Фітотерапія алергічних захворювань	Особливості складання і використання зборів, що використовуються при бронхіальній астмі, алергічному кон'юктивіті і риносинуситі, ексудативному діатезі, екземі, кропивниці. Офіційні та неофіційні лікарські рослини, що використовуються для лікування алергічних станів.
11	Фітотерапія неврозів та захворювань серцево-судинної системи.	Основні принципи фітотерапії. Особливості складання і використання зборів, що використовуються при лікуванні неврозів. Основні принципи фітотерапії гіпертонічної хвороби, ішемічної хвороби серця, атеросклерозу, серцевої недостатності, порушень серцевого ритму. Особливості складання і використання зборів. Офіційні та неофіційні лікарські рослини, що використовуються для лікування неврозів та захворювань серцево-судинної системи. Характеристика лікарських рослин ангіопротекторної, кардіопротекторної, регулюючої тонус судин (при артеріальній гіпер- та гіпотензії), гіполіпідемічної, гіпокоагуляційної та сечогінної дії.
12	Фітотерапія захворювань органів дихання	Основні принципи фітотерапії. Особливості складання і використання зборів, що використовуються при лікуванні захворювань органів дихання. Основні групи лікарських рослин за їх терапевтичним впливом на дихальні шляхи: антимікробні, відхаркувальні, потогінні та жарознижувальні, спазмолітичні, гіпосенсибілізуювальні та протизапальні. Офіційні та неофіційні лікарські рослини, що використовуються для лікування захворювань органів дихання.
13	Фітотерапія в оториноларингології	Основні принципи фітотерапії. Особливості складання і використання зборів, що використовуються при лікуванні захворювань ЛОР-органів. Офіційні та неофіційні лікарські рослини, що використовуються для лікування захворювань ЛОР-органів.
14	Фітотерапія захворювань шлунково-кишкового тракту	Основні принципи фітотерапії захворювань ШКТ. Особливості складання і використання зборів. Офіційні та неофіційні лікарські рослини, що використовуються для лікування захворювань ШКТ. Лікарські рослини, що збуджують апетит і стимулюють секреторну функцію травного каналу, протизапальні, обволікаючі, проносні, антидіарейні, газогінні (кармінативні), глистогінні, спазмолітичні, регенераторні, гіперкоагулювальні (кровоспинні) та такі, що регулюють шлункову гіперсекрецію. Особливості застосування фітотерапії при захворюваннях органів травлення у дітей та осіб похилого віку. Фітозасоби, що використовують при гельмінтозах. Фітотерапія в комплексному лікуванні геморою.
15	Фітотерапія захворювань печінки і жовчних шляхів	Основні принципи фітотерапії захворювань печінки і жовчних шляхів. Особливості складання і використання зборів. Офіційні та неофіційні лікарські рослини, що використовуються для лікування захворювань печінки і жовчних шляхів. Офіційні лікарські засоби рослинного походження, що використовуються для лікування захворювань печінки і жовчних шляхів. Рослинні гепатопротектори.
16	Фітотерапія захворювань нирок і сечовидільних шляхів.	Основні принципи фітотерапії захворювань нирок і сечовидільних шляхів, простатиту. Особливості складання і використання зборів. Офіційні та неофіційні лікарські рослини, що використовуються для лікування захворювань нирок і сечовидільних шляхів, простатиту. Лікарські рослини протизапальної, сечогінної, спазмолітичної та уролітичної дії. а також для регуляції сольового обміну, їх застосування при захворюваннях нирок і сечовивідних шляхів. Місце фітотерапії в комплексному лікуванні та реабілітації хворих на пієлонефрит, цистит, уретрит, сечокам'яну хворобу

Додаток до Положення про розробку силабусів навчальних дисциплін (для магістратури)

17	Фітотерапія ендокринних і обмінних захворювань.	Основні принципи фітотерапії цукрового діабету, захворювань щитовидної залози, ожиріння. Особливості складання і використання зборів. Офіційні та неофіційні лікарські рослини, що використовуються для лікування ендокринних і обмінних захворювань. Лікарські рослини гіпоглікемічної, тиреотропної дії, ті, що регулюють менструальний цикл, лактогінні та ті, що знижують апетит. Застосування фітотерапії в комплексному лікуванні цукрового діабету, захворювань щитовидної залози, клімактеричного синдрому, імпотенції, гіпогалакції та ожиріння.
18	Фітотерапія в офтальмології	Основні принципи фітотерапії блефариту, кон'юктивиту, та ін захворювань. Особливості складання і використання зборів. Офіційні та неофіційні лікарські рослини, що використовуються в офтальмології.
19	Фітотерапія в стоматології	Основні принципи фітотерапії пародонтозу, гінгівіту, стоматиту. Особливості складання і використання зборів. Офіційні та неофіційні лікарські рослини, що використовуються в стоматології
20	Фітотерапія в акушерстві і гінекології	Особливості використання лікарських рослин в акушерстві і гінекології. Основні принципи фітотерапії гінекологічних захворювань. Особливості складання і використання зборів. Офіційні та неофіційні лікарські рослини, що використовуються в акушерстві і гінекології
21	Фітотерапія в педіатрії.	Особливості використання і дозування лікарських рослин в педіатрії. Основні принципи фітотерапії дитячих захворювань. Особливості складання і використання зборів. Офіційні та неофіційні лікарські рослини, що використовуються в педіатрії.
22	Фітотерапія в онкології.	Основні принципи фітотерапії в онкології. Особливості складання і використання зборів. Офіційні та неофіційні лікарські рослини, що використовуються в онкології.
23	Фітотерапія захворювань нервової системи	Лікарські рослини з седативними, тонізуючими, ноотропними, антидепресантними, нормалізуючими сон і антиеметичними властивостями та їх застосування в лікуванні функціональних розладів нервової діяльності, психовегетативних синдромів. Основні принципи формування фітокомпозицій залежно від клінічної симптоматики. Застосування фітотерапії в медичній реабілітації хворих з ураженням периферичної та центральної нервової систем.
24	Фітотерапія в дерматології і косметології.	Основні принципи фітотерапії дерматологічних захворювань. Особливості складання і використання зборів. Офіційні та неофіційні лікарські рослини, що використовуються в дерматології і косметології. Лікарські рослини гіпосенсибілізуючої, протизапальної, антимікробної, регенераторної, тонізуючої та кератолітичної дії. Фітотерапія в комплексному лікуванні жирної та сухої себореї, піодермії, дерматитів. Застосування фітозасобів при травматичних ушкодженнях (порізи, садна) та опіках шкіри. Косметичний догляд за шкірою з використанням фітозасобів.
25	Фітотерапія в профілактиці і лікуванні променевої хвороби	Основні принципи фітотерапії при профілактиці та лікуванні променевої хвороби. Особливості складання і використання зборів. Офіційні та неофіційні лікарські рослини, що використовуються при профілактиці та лікуванні променевої хвороби.
26	Фітотерапія гіпо- і авітамінозів	Роль мікроорганізмів в життєдіяльності людини. ЛР як джерела вітамінів та мікроелементів. Основи дієтотерапії. Фітотерапевтичні властивості харчових, сільськогосподарських, технічних, пряно-ароматичних рослин. Фітодієтика, фітогігієна, фітобальнеологія.
27	Основи і принципи ароматерапії:	Об'єкти, способи, методи застосування. Лікарські рослини та ефірні олії, які використовуються в

		ароматерапії.
28	Медико-біологічні та фармацевтичні аспекти гомеопатичних лікарських засобів.	Історія розвитку гомеопатії. Асортимент гомеопатичних препаратів на сучасному ринку України. Нормативна база. Номенклатура, технологія приготування базисних і комплексних гомеопатичних лікарських засобів. Контроль якості.
29	Медико-біологічні та фармацевтичні аспекти близьких до гомеопатії лікарських засобів.	Антигомотоксичні ліки їх номенклатура і застосування. Засоби близькі до гомеопатії лікарські засоби: біохімічні тканинні солі, Солі Шюссера, квіткові настої Баха.
30	Загальні поняття і основні принципи антропософської медицини і застосування антропософських ліків.	Загальні поняття і основні принципи антропософської медицини і застосування антропософських ліків. Антропософський фармацевтичний кодекс

Самостійна робота здобувача вищої освіти

	очна	заочна
Поняття про фітотерапію. Основні положення сучасної фітотерапії. Історичні етапи розвитку фітотерапії. Основні принципи і завдання сучасної фітотерапії. Сучасні проблеми фітотерапії. Переваги і недоліки фітотерапевтичних засобів. Сучасне становище виробництва фітопрепаратів.	2	2
Основні ресурси фітотерапії. Правила заготівлі, сушіння рослинної сировини. Способи стабілізації ЛРС. Зберігання і контроль якості ЛРС.	2	2
Хімічні та фармакологічні аспекти застосування лікарських рослин. Роль біологічно активних речовин у життєдіяльності організму та його оздоровленні.	2	4
Лікарські форми з рослинної сировини та їх технологія. Основні правила складання рецептури зборів і чаїв, способи приготування лікарських засобів з сухої і свіжої ЛРС.	2	4
Фітотерапія неврозів та захворювань серцево-судинної системи.	2	4
Фітотерапія захворювань органів дихання та ЛОР – органів.	2	4
Фітотерапія захворювань шлунково-кишкового тракту.	2	4
Фітотерапія захворювань печінки і жовчних шляхів	2	4
Фітотерапія в урології і сексопатології	2	4
Фітотерапія обмінних і ендокринних захворювань	2	4
Фітотерапія в стоматології та офтальмології	2	4
Фітотерапія в дерматології та медичній косметології	2	4
Фітотерапія в акушерстві і гінекології. Фітотерапія в педіатрії.	2	4
Фітотерапія в онкології. Радіопротекторні та протиотруйні властивості рослин.	2	4
Фітотерапевтичні властивості харчових, пряно-ароматичних рослин. Фітогігієна, фіто бальнеологія	2	4
Гомеопатична фармакопея. Походження і принципи виготовлення гомеопатичних ліків. Приготування гомеопатичних есенцій та тинктур. Технологія базисних гомеопатичних лікарських препаратів. Конституціональний і синдромальний	2	4

підходи до вибору гомеопатичних препаратів		
Технологія приготування гомеопатичних ліків мінерального, рослинного і біологічного походження, оформлення до відпуску та контроль їх якості	2	4
Приготування комплексних гомеопатичних лікарських препаратів, оформлення до відпуску та контроль якості	2	4
Гомотоксикологія і антигомтоксичні препарати. Особливості дії антигомтоксичних препаратів, показання та протипоказання до їх застосування. Близькі до гомеопатії лікарські засоби: біохімічні тканинні солі, Солі Шюссера, квіткові настої Баха.	2	4
Написання рефератів на теми: «Антигомтоксичні ліки» і «Антропософські ліки»	2	6

Рекомендована література

1. Ветютнева Н. А., Москаленко О. А. Методологические подходы к оценке качества гомеопатических лекарственных средств растительного и минерального происхождения // Український гомеопатичний щорічник / За ред. О. П. Іваніва. – Одеса: Рекламсервіс, 2000. – т. 3. – С. 142–146.
2. Ганеман С. Органон врачебного искусства. – М.: Гомеопатическая медицина, 1998. – 218 с.
3. Келер Г. Гомеопатия: Пер. с нем. – М.: Медицина, 1989. – 590 с.
4. Кобзар А. Я. Фармакогнозія в медицині. – К.: Медицина, 2007. – 544 с.
- Ковальов В. М., Павлій О. І., Ісакова Т. І. Фармакогнозія з основами біохімії рослин / За ред. проф. В. М. Ковальова. – Харків: Прапор, вид-во НФаУ, 2000. – 704 с.
5. Лікарські рослини і фітотерапія (фітотерапевтична рецептура): навч. посіб. / Л. В. Бензель, Р. Є. Дармограй, П. В. Олійник, І. Л. Бензель. – К.: ВСВ «Медицина», 2010. – 400 с
6. Практикум по технологии гомеопатических препаратов: Для студ. фармац. вузов и ф-тов // А. И. Тихонов, М. Ф. Пасечник, Т. Г. Ярных, Л. И. Вишневская, С. А. Тихонова; Под ред. А. И. Тихонова. – Х.: Оригинал, 2006. – 160 с.
7. Практикум по фармакогнозии: Учеб. пособие для студентов вузов / В. Н. Ковалев, Н. В. Попова, В. С. Кисличенко и др. – Х.: Изд-во НФаУ; Золотые страницы, 2003. – 512 с.
8. Середа П. І., Максютіна Н. П., Давтян Л. Л. Фармакогнозія. Лікарська рослинна сировина та фітозасоби / За загальною редакцією професора П. І. Середи. – Вінниця: НОВА КНИГА, 2006. – 352 с.

Загальна схема оцінювання

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Шкала ЄКТС	Оцінка за національною шкалою		Нарахування балів	Бали нараховуються таким чином:
		для іспиту	для заліку		
91-100	A	Відмінно	зараховано	Нарахування балів	Успішність кожного студента оцінюється за 200-бальною шкалою.
81-90	B	Добре			
71-80	C				
61-70	D	Задовільно			
51-60	E				
31-50	FX	Незадовільно з можливістю повторного складання	Не зараховано з можливістю повторного складання		
0-30	F	Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	Не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни		

Оцінювання знань із дисципліни проводять за відповідною шкалою:

Оцінка в балах	Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS	
		Оцінка	Пояснення
170-200	Відмінно	A	Відмінно (відмінне виконання лише з незначною кількістю помилок)
155-169	Добре	B	Дуже добре (вище середнього рівня з кількома помилками)
140-154		C	Добре (в цілому правильне виконання з певною кількістю суттєвих помилок)
125-139	Задовільно	D	Задовільно (непогано, але зі значною кількістю недоліків)
111-124		E	Достатньо (виконання задовольняє мінімальним критеріям)
60-110	Незадовільно	FX	Незадовільно (з можливістю повторного складання)
1-59		F	Незадовільно (з обов'язковим повторним вивченням дисципліни)